

TRT SANATÇILARININ MESLEKİ MÜZİK EĞİTİMİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ*

Cengiz ŞENGÜL**

Yiğit KARABULUT***

Öz

Bu araştırma, TRT sanatçılarının mesleki müzik eğitime yönelik görüşlerinin incelenmesi amacı ile yapılmıştır. Araştırma, tür olarak betimsel türde, model olarak genel tarama modelindedir. Veri toplama aracı olarak sanatçılara bir tutum ölçeği uygulanmıştır. Bu tutum ölçeği sanatçıların mesleki müzik eğitime yönelik görüşlerini belirlemek amaçlı kullanılmıştır. Araştırmada, 2013 yılında TRT Ankara Radyosunda, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği ve Çok Sesli Müzik Topluluklarında görev yapmakta olan ses ve saz sanatçılarına uygulanan anketlerden elde edilen veriler kullanılmıştır.

Bulguların değerlendirilmesi sonucunda sanatçıların mesleki müzik eğitimine yönelik büyük ölçüde olumlu görüşler bildirdikleri görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: TRT, Türk halk müziği, Türk sanat müziği, çok sesli müzik, sanatçı, müzik eğitimi.

THE INVESTIGATION OF TRT ARTISTS OPINIONS ABOUT VOCATIONAL MUSIC EDUCATION

Abstract

This research is conducted in order to investigate the TRT artists opinions for the vocational music education. This is a descriptive type and general survey model research. In the research, TRT artists are conducted a questionnaire a attitude scale. It is conducted to survey the attitudes of the artists toward "The Vocational Music Education". In the research, at TRT Ankara Radio in 2013, singing artists and instrumental artists who currently work for Turkish Folk Music, Turkish Classical Music and Polyphonic Music Communities are conducted a questionnaire and the data which is obtained from the questionnaire is used.

As a result of the evaluation of the findings, it seems that the artists largely expressed positive opinions for the vocational music education.

Keywords: TRT, Turkish folk music, Turkish classical music, polyphonic music artist, music education.

* Bu çalışma, Arş. Gör. Yiğit KARABULUT'un Doç. Dr. Cengiz ŞENGÜL danışmanlığında hazırladığı "TRT Sanatçılarının Müzik Eğitimi Durumlarının ve Mesleki Müzik Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezinden derlenmiştir.

** Doç. Dr.; Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, csengul@atauni.edu.tr.

*** Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, yigitkarabulut@atauni.edu.tr.

1. Giriş:

Cumhuriyetin ilanından sonra sanat alanındaki yenilikler ve gelişmeler ile birlikte Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT) kurulmuştur. TRT'nin kurulmasının ardından sanatçı istihdamı gerçekleştirilmiştir. Günün koşulları ve olanaklarıyla gerekli olan bireyler sanatçı olarak alınmış ve TRT sanatçısı diye adlandırılmıştır. Bu bireyler, kurumun işleyiş ve içtihatlarında yer alan “üstlendiği görevler” doğrultusunda “Millî kültürün geliştirilmesi” konusunda görevli birer sanatçı haline gelmişlerdir (2954 sayılı Türkiye Radyo Televizyon Kanununun 9. Maddesi).

TRT'nin Türkiye genelinde 2013 yılında görev yapmakta olan ses ve saz sanatçıları sayısı toplam 335'tir. Türkiye geneli sanatçı sayıları, THM 150 kişi, TSM 149 kişi ve ÇSM 36 kişidir (www.trt.net.tr).

TRT Radyolarında aktif olarak çalışan topluluklar; Türk Halk Müziği (THM), Türk Sanat Müziği (TSM), Çok Sesli Müzik (ÇSM) ve İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası topluluklarıdır. Bu topluluklardan, THM sanatçılarının bulunduğu radyolar; Ankara, İstanbul, İzmir ve Erzurum, TSM sanatçılarının bulunduğu radyolar; Ankara, İstanbul ve İzmir, ÇSM sanatçılarının bulunduğu radyolar; Ankara ve İstanbul radyolarıdır. Bu sanatçılar ses ve saz sanatçıları olarak iki ana gruba ayrılmaktadır (www.trt.net.tr).

Kurumun yayınları “Canlı yayın” ve “Bant Kaydı” olarak ikiye ayrılmaktadır. Bu yayınlar içerisinde de farklı icra biçimleri kullanılmaktadır. Bu icra biçimleri; toplu çalma, toplu söyleme, toplu çalma –söyleme, bireysel çalma-söyleme olarak ayrılmaktadır.

TRT'nin görevlerinin içerisinde “Millî Kültürün Geliştirilmesi” maddesine rastlanmaktadır. Bu doğrultuda, kurumun yüklendiği görev doğrudan ülke kültürü ile ilgilidir. Bir ülkenin kültürünün yeni nesillere iletilmesi, geliştirilmesi ve günün olanaklarına, sanatsal gerekliliklerine bağlı olarak yenilik kazanması bağlı olduğu kurumun sanatçılarının kendi sanat alanlarındaki bilgi birikimi, o ülkenin kültürüne olan hâkimiyetleri ve evrensel kültüre hâkimiyetleri ile mümkün olabilmektedir. TRT'nin müzik alanında yaptığı yayınlar aracılığıyla kültür alanındaki bu görevi devam ettirmekte olduğu görülmektedir.

Ülke kültürünü kapsayan bu görev sanatsal açıdan ve sanatın bir türü olan müzik açısından incelendiğinde TRT'de görev yapmakta olan ses ve saz sanatçılarının bu görevi üstlendiği söylenebilir. Devletin yayın kuruluşu olan TRT Radyolarında görevli olan bu sanatçılar müzik alanında kültür elçiliği görevini sürdürmektedirler. Fakat bu alandaki

gelişimlere, değişimlere uyumlulukları ve değişen evrenselleşen dünyada eğitimin, “Müzik Eğitiminin” getirdiği alan bilgi birikimine sahip olma durumlarının belirli bir standart doğrultusunda olmadığı düşünülebilir.

Eğitimin Tanımı

Eğitim, kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Eğitim, hayat boyu sürer, planlı ya da tesadüfi olabilir. Okul, okuma-yazma, ders araç gereçleri ile ve bunların dışında aile veya çevre içinde, kişisel yetiştirme vs. yollarıyla yapılan öğretme, öğrenme, bilgi aktarma, beceri kazandırma çalışmalarının tümünü kapsayan bu çabalara yaygın eğitimde denmektedir. Kısaca, eğitim, öğretimi de içine alan çok geniş bir terimdir (Akyüz, 2009, s. 2).

Öğretimin Tanımı

Eğitim ve öğretim kavramları bazen yanlış olarak birbirleri yerine kullanılmaktadır. Oysa bu kavramlar hem anlamları ve hem de kapsamı bakımından farklıdır. Öğretim, eğitimin planlı ve programlı bir şekilde belirli bir zaman diliminde ve belirli bir mekânda gerçekleştirilen bölümüne denir. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere, öğretim, eğitimden daha dar kapsamlıdır. Eğitim kavramı öğretimi kapsayabilir, fakat öğretim kavramının eğitimi kapsamı mümkün değildir. Eğitim zaman ve mekân yönünden kapsamlı, uzun süreli ve çok boyutludur. Öğretimde zaman ve mekân kadar öğretmenin, velinin, öğrencinin beklentileri de belirlenmiştir. Eğitimde, bilgi dâhil, tesadüfi ve amaçlı olarak kazandırılan tecrübeler üzerinde durulur. Öğretim, eğitimin okulda planlı ve programlı olarak yürütülen kısmına denir. Bu eğitim doğal ortamda kendiliğinden oluşan öğrenmeden farklı olarak güdümlü, planlı, programlı ve desteklidir. Bu açıdan öğretimde, öğrencinin öğretmen ve onun sağladığı ortamlarla etkileşimi önem taşır. Günümüz şartlarında öğretim faaliyetini, sadece okulla sınırlamak mümkün değildir. Ancak öğretim faaliyetinin büyük ölçüde okullarda gerçekleştirildiği söylenebilir. Okul dışındaki öğretim faaliyetlerine örnek olarak işbaşında eğitim, hizmet içi eğitim, usta çırak ilişkisi çerçevesindeki küçük işyerlerinde gerçekleştirilen öğretim uygulamaları gösterilebilir. Ayrıca, teknolojideki hızlı gelişmelere bağlı olarak, öğretimde etkili olan okul dışı faktörlerin giderek arttığını gözden uzak tutmamak gerekir (Kıncal, 2004, s. 3).

Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırma ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme sürecidir. Müzik eğitimi yoluyla bireyin davranışlarında oluşan değişimlerin toplumu etkileyeceği, toplumdaki değişimlerin ise bireyi etkileyeceği açıktır (Say, 2009, s. 360-361).

Sanat Eğitimi

Sanat eğitimi, bireyin tüm ruhsal ve bedensel eğitimi bütünlüğü içinde estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesini yetenek ve yaratıcılık gücünün olgunlaştırılmasını, sanatsal değerlere hoşgörü ile yaklaşma çabasını esas alır (Artut, 2004, s. 91).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, TRT sanatçılarının mesleki müzik eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesidir.

2. .Yöntem

Araştırma, tür olarak betimsel türde, model olarak genel tarama modelindedir. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2002, s.79).

Genel tarama modelinin, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun (TRT) Türkiye genelindeki sanatçı sayısı göz önünde bulundurulduğunda bu araştırma için belirlenebilecek doğru model olduğu düşünülmektedir. Belirli bir örneklemin üzerinde tarama yapılabilmesi durumunun bu araştırma için elverişli olduğu göz önünde bulundurulmuştur.

Araştırmanın örneklemini TRT Ankara Radyosunda 2013 yılında, Türk Halk Müziği (THM), Türk Sanat Müziği (TSM) ve Çok Sesli Müzik (ÇSM) Topluluklarında görev yapmakta olan ses ve saz sanatçıları oluşturmaktadır. 2013 yılında TRT Ankara Radyosunda görev yapmakta olan ses ve saz sanatçılarının sayısı 131'dir. THM alanında görevli ses ve saz sanatçısı sayısı 49, TSM alanında görevli ses ve saz sanatçısı sayısı 55, ÇSM alanında görevli ses sanatçısı sayısı 27dir (www.trt.net.tr). Araştırmada Ankara Radyosu THM topluluğundan 18, TSM topluluğundan 21, ÇSM topluluğundan 21 toplam 60 sanatçının yanıtladığı anketler kullanılmıştır.

2.1. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, TRT ile ilgili yazılı kaynaklardan, tezlerden, makalelerden, bildirilerden, çeşitli sözlüklerden ve internet yoluyla ulaşılan dokümanlardan faydalanılmıştır.

Alanında uzman bireylerden alınan görüşler doğrultusunda araştırmada, sanatçılara "Mesleki müzik eğitimi" ile ilgili tutumlarını ölçmek amaçlı oluşturulan 5'li Likert türünde bir

tutum ölçeği uygulanmıştır. Anketin kapsam geçerliliği için alanlarında uzman 4 öğretim üyesinin görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda düzeltmeler yapılarak anketin son hâli belirlenmiştir.

Tutum ölçeği fikrinin belirginleşmesinden önce alanında uzman bireylere sanatçıların belirli bir konu ile ilgili tutumlarının hangi yolla ölçülmesinin uygun olacağı sorulmuştur. Görüşme yöntemi sanatçı sayısı ve sanatçıların müsait olma durumları göz önünde bulundurulduğunda araştırmacı açısından fazla kaynak gerektiren ve zaman gerektiren bir yöntem olduğu için tercih edilmemiştir. Bu nedenle hem sanatçılar tarafından anlaşılması, cevaplanması daha rahat olması, hem de analizi sonucu sayısal verilere ulaşılması araştırmacı açısından daha kullanışlı olması dolayısıyla 5'li Likert türünde tutum ölçeği uygulanmıştır.

Anketten elde edilen ölçümlerin Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı 0,93 olarak hesaplanmıştır. Güvenirlik katsayısının kabul edilebilir olması için genellikle istenen kritik alfa değeri 0,70 ve üzeridir (Cronbach, 1951). Buna göre, bu çalışmadaki ölçümlerin güvenilir olduğu söylenebilir.

2.2. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS 20,0 paket programı kullanılmıştır. Analizlerde hangi testlerin kullanılacağına belirlenmesi için normallik varsayımları sınanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin olarak Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır.

Tek örneklem K-S sınaması çok popüler bir normallik sınaması olarak, yani örneklem verilerinin tanımlanmış bir ana kitle normal olasılık dağılımına uyumluluk gösterip göstermemesini sınamak için kullanılır(tr.wikipedia.org).

Tablo 1. Dağılımın Normalliğine İlişkin Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

Toplam Puan	Kolmogorov-Smirnov ^a		
	İstatistik	sd	p
	0,223	60	0,000

Liliefors anlamlılık düzeltmesi

Tablo 1'e göre verilerin normal dağılmadığı görülmektedir ($p < 0,05$). Buna göre verilerin analizinde parametrik olmayan testlerden yararlanılmıştır.

Öncelikli olarak TRT'de görev yapmakta olan sanatçıların mesleki müzik eğitimi almaya yönelik görüşlerine ilişkin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma

değerleri hesaplanmıştır. Aritmetik ortalamaların yorumlanmasında 1.00-1.80 arası “çok az-kesinlikle katılmıyorum”; 1.81-2.60 arası “az-katılmıyorum”; 2.61-3.40 arası “orta-kısmen katılıyorum”; 3.41-4.20 arası “fazla-katılıyorum” ve 4.21-5.00 arası “çok fazla-kesinlikle katılıyorum” derecelemesi kullanılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde anketlerden elde edilen veriler doğrultusunda, Türk Halk Müziği (THM) Sanatçılarının, Türk Sanat Müziği (TSM) Sanatçılarının, Çok Sesli Müzik (ÇSM) Sanatçılarının Mesleki Müzik Eğitimiye yönelik görüşlerine ait bulgulara yer verilmiştir.

3.1. Türk Halk Müziği (THM) Sanatçılarının Mesleki Müzik Eğitimiye Yönelik Görüşleri

TRT Ankara Radyosu THM Sanatçılarının mesleki müzik eğitimiye yönelik görüşleri incelenmiş ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

THM topluluğundaki TRT sanatçılarının mesleki müzik eğitimi almaya yönelik görüşlerine ilişkin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. THM Sanatçılarının Mesleki Müzik Eğitimi Almaya Yönelik Görüşlere İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, TRT’de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini düşünüyorum.	12	66.7	6	33.3	0	0	0	0	0	0	4.67	.49
2. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, değişik icra biçimlerinde (solo söyleme, solo çalma, toplu çalma, toplu söyleme, toplu çalma ve söyleme, toplu çalma solo söyleme) faydalı olabileceğini düşünüyorum.	10	55.6	8	44.4	0	0	0	0	0	0	4.56	.51
3. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum.	8	44.4	7	38.9	2	11.1	1	5.6	0	0	4.22	.88

4. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, düzenlenmiş- çok seslendirilmiş Türk Müziği eserlerinin icrası için faydalı olabileceğini düşünüyorum.	8	44.4	6	33.3	2	11.1	2	11.1	0	0	4.11	1.02
5. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, hem icrada hem de genel prensiplere, topluluk bilincini kazanmada faydalı olabileceğini düşünüyorum.	9	50	8	44.4	1	5.6	0	0	0	0	4.44	.62
6. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, profesyonel çalma ve söyleme yanında, profesyonel öğreticiliğime de katkısı olabileceğini düşünüyorum.	12	66.7	5	27.8	0	0	1	5.6	0	0	4.55	.78
7. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, ulusal ve evrensel müzik kültürü bilgi birikimini artırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum.	10	55.6	7	38.9	1	5.6	0	0	0	0	4.50	.62
8. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müzik tarihi ve sanat tarihi alanlarındaki bilgi birikimini artırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum.	11	61.1	5	27.8	1	5.6	1	5.6	0	0	4.44	.86
9. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müziği bir bilim olarak anlamak açısından faydalı olabileceğini düşünüyorum.	12	66.7	6	33.3	0	0	0	0	0	0	4.67	.49
Toplam											4.46	.46

Tablo 2'ye göre THM topluluğundaki TRT sanatçıların mesleki müzik eğitimi almaya yönelik olarak olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir ($\bar{x}=4,46$).

Yukarıda yer alan sorulara halk müziği sanatçıların vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda en büyük oranda olumlu görüş, “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, TRT’de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini düşünüyorum”, “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, değişik icra biçimlerinde faydalı olabileceğini düşünüyorum” ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müziği bir bilim olarak anlamak açısından faydalı olabileceğini düşünüyorum” sorularında yer almaktadır. Bu cevaplar doğrultusunda sanatçıların mesleki müzik eğitimi alma konusunda olumlu görüşlere sahip oldukları düşünülebilmektedir.

En büyük oranda olumsuz görüş ise “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, düzenlenmiş - çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrası için faydalı olabileceğini düşünüyorum” ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum” sorularında yer almıştır.

Bu iki soruda sanatçıların olumsuz görüşlerinin mesleki müzik eğitiminin yöresel ve makamsal icra tekniğine faydası, çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrasına faydası, konularında destekleyici nitelikte olmadığı düşünülebilir. Fakat sanatçıların bir kısmının bu

konular ile ilgili olumlu görüş bildirmesi, Türk Halk müziği alanında özellikle yöresel icra ve makam bilgisine ihtiyaç duyulmasının yanı sıra gelişen ve değişen müzik anlayışı içerisinde usta-çırak ilişkisinin yanında, mesleki müzik eğitimi almış olmanın da faydalı olacağını destekler nitelikte olduğunu göstermektedir.

3.2. Türk Sanat Müziği (TSM) Sanatçılarının Mesleki Müzik Eğitimine Yönelik Görüşleri

TRT Ankara Radyosu TSM Sanatçılarının mesleki müzik eğitimine yönelik görüşleri incelenmiş ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

TSM topluluğundaki TRT sanatçılarının mesleki müzik eğitimi almaya yönelik görüşlerine ilişkin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. TSM Sanatçılarının Mesleki Müzik Eğitimi Almaya Yönelik Görüşlere İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, TRT'de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini düşünüyorum.	15	71.4	3	14.3	2	9.5	1	4.8	0	0	4.52	.81
2. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, değişik icra biçimlerinde (solo söyleme, solo çalma, toplu çalma, toplu söyleme, toplu çalma ve söyleme, toplu çalma solo söyleme) faydalı olabileceğini düşünüyorum.	17	66.7	5	23.8	1	4.8	1	4.8	0	0	4.52	.81
3. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum.	12	57.1	3	14.3	5	23.8	1	4.8	0	0	4.24	1.00
4. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, düzenlenmiş- çok seslendirilmiş Türk Müziği eserlerinin icrası için faydalı olabileceğini düşünüyorum.	12	57.1	6	28.6	2	9.5	1	4.8	0	0	4.38	.86

5. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, hem icrada hem de genel prensiplere, topluluk bilincini kazanmada faydalı olabileceğini düşünüyorum.	12	57.1	7	33.3	1	4.8	1	4.8	0	0	4.43	.81
6. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, profesyonel çalma ve söyleme yanında, profesyonel öğreticiliğime de katkısı olabileceğini düşünüyorum.	13	61.9	5	23.8	1	4.8	2	9.5	0	0	4.38	.97
7. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, ulusal ve evrensel müzik kültürü bilgi birikimini arttırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum.	14	66.7	4	19	2	9.5	1	4.8	0	0	4.48	.87
8. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müzik tarihi ve sanat tarihi alanlarındaki bilgi birikimini arttırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum.	11	52.4	8	38.1	2	9.5	0	0	0	0	4.43	.68
9. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müziği bir bilim olarak anlamak açısından faydalı olabileceğini düşünüyorum.	14	66.7	4	19	2	9.5	1	4.8	0	0	4.48	.87
Toplam											4.43	.76

Tablo 3'e göre TSM topluluğundaki TRT sanatçıların mesleki müzik eğitimi almaya yönelik olarak olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir ($\bar{x}=4,43$).

Yukarıda yer alan sorulara TSM sanatçıların vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda en büyük oranda olumlu görüş, "Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, TRT'de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini düşünüyorum" ve "Mesleki müzik eğitimi almış olmanın değişik icra biçimlerinde faydalı olabileceğini düşünüyorum" sorularında yer almaktadır.

En büyük oranda olumsuz görüş ise "Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, düzenlenmiş- çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrası için faydalı olabileceğini düşünüyorum" ve "Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum" sorularında yer almıştır.

Bu iki soruda sanatçıların olumsuz görüşlerinin mesleki müzik eğitiminin yöresel ve makamsal icra tekniğine faydası, çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrasına faydası, konularında destekleyici nitelikte olmadığı düşünülebilir. Fakat sanatçıların bir kısmının bu konular ile ilgili olumlu görüş bildirmesi, Türk Sanat müziği alanında özellikle yöresel makamsal icraya ihtiyaç duyulmasının yanı sıra gelişen ve değişen müzik anlayışı içerisinde usta-çırak ilişkisinin yanında, mesleki müzik eğitimi almış olmanın da faydalı olacağını destekler nitelikte olduğunu göstermektedir.

3.3. Çok Sesli Müzik (ÇSM) Sanatçılarının Mesleki Müzik Eğitime Yönelik Görüşleri

TRT Ankara Radyosu ÇSM Sanatçılarının mesleki müzik eğitime yönelik görüşleri incelenmiş ve aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

ÇSM topluluğundaki TRT sanatçılarının mesleki müzik eğitimi almaya yönelik görüşlerine ilişkin frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3`de gösterilmiştir.

Tablo 4. ÇSM Sanatçılarının Mesleki Müzik Eğitimi Almaya Yönelik Görüşlere İlişkin Frekans, Yüzde, Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İfadeler	Kesinlikle katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılmıyorum		Kesinlikle katılmıyorum		\bar{X}	SS
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, TRT`de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini düşünüyorum.	18	85.7	3	14.3	0	0	0	0	0	0	4.86	.36
2. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, değişik icra biçimlerinde (solo söyleme, solo çalma, toplu çalma, toplu söyleme, toplu çalma ve söyleme, toplu çalma solo söyleme) faydalı olabileceğini düşünüyorum.	17	81	4	19	0	0	0	0	0	0	4.81	.40
3. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum.	13	61.9	5	23.8	1	4.8	2	9.5	0	0	4.38	.97
4. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, düzenlenmiş- çok seslendirilmiş Türk Müziği eserlerinin icrası için faydalı olabileceğini düşünüyorum.	17	81	3	14.3	1	4.8	0	0	0	0	4.76	.54
5. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, hem icrada hem de genel prensiplere, topluluk bilincini kazanmada faydalı olabileceğini düşünüyorum.	16	76.2	4	19	1	4.8	0	0	0	0	4.71	.56
6. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, profesyonel çalma ve söyleme yanında, profesyonel öğreticiliğime de katkısı olabileceğini düşünüyorum.	19	90.5	2	9.5	0	0	0	0	0	0	4.90	.30

7. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, ulusal ve evrensel müzik kültürü bilgi birikimini arttırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum.	19	90.5	2	9.5	0	0	0	0	0	0	0	4.90	.30
8. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müzik tarihi ve sanat tarihi alanlarındaki bilgi birikimini arttırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum.	19	90.5	0	0	2	9.5	0	0	0	0	0	4.81	.60
9. Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müziği bir bilim olarak anlamak açısından faydalı olabileceğini düşünüyorum.	18	85.7	3	14.3	0	0	0	0	0	0	0	4.86	.36
Toplam												4.78	.38

Tablo 4'e göre çok sesli müzik topluluğundaki TRT sanatçıların mesleki müzik eğitimi almaya yönelik olarak olumlu görüş bildirdikleri görülmektedir ($\bar{x}=4,78$).

Yukarıda yer alan sorulara çok sesli müzik sanatçılarının vermiş olduğu cevaplar doğrultusunda en büyük oranda olumlu görüş, “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, ulusal ve evrensel müzik kültürü bilgi birikimini arttırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum” ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, profesyonel çalma ve söyleme yanında, profesyonel öğreticiliğime de katkısı olabileceğini düşünüyorum” sorularında yer almaktadır.

En büyük oranda olumsuz görüş ise “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum” sorusunda yer almıştır.

Çok sesli müzik alanında özellikle koro müziği türleri ve armoni - form bilgisine ihtiyaç duyulduğu için sanatçıların görüşlerinin gelişen ve değişen bu müzikal anlayış içerisinde mesleki müzik eğitimi almış olmayı destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlara varılmıştır:

THM sanatçıların mesleki müzik eğitimine yönelik görüşlerini incelemek amacıyla yapılan anket sorularına verdikleri cevaplarda; en büyük oranda olumlu görüş, “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, TRT`de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini düşünüyorum”(% 66,7), “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, değişik icra biçimlerinde faydalı olabileceğini düşünüyorum”(% 55,6) ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müziği bir bilim olarak anlamak açısından faydalı olabileceğini düşünüyorum”(% 66,7) sorularında yer almaktadır.

En büyük oranda olumsuz görüş ise, “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, düzenlenmiş- çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrası için faydalı olabileceğini düşünüyorum” (% 11,1) ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum” (% 5,6) sorularında yer almıştır. Bu iki soruda sanatçıların olumsuz görüşlerinin mesleki müzik eğitiminin yöresel ve makamsal icra tekniğine faydası, çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrasına faydası konularında destekleyici nitelikte olmadığı düşünülebilir.

THM sanatçılarının büyük bir kısmının mesleki müzik eğitime yönelik görüşlerinin olumlu olduğu ve mesleki müzik eğitimi almayı destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

TSM sanatçılarının mesleki müzik eğitime yönelik görüşlerini incelemek amacıyla yapılan anket sorularına verdikleri cevaplarda; en büyük oranda olumlu görüş, “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, TRT’de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini düşünüyorum” (% 71,4) ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, değişik icra biçimlerinde faydalı olabileceğini düşünüyorum” (% 66,7) sorularında yer almaktadır.

En büyük oranda olumsuz görüş ise “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, düzenlenmiş - çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrası için faydalı olabileceğini düşünüyorum” (% 4,8) ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum” (23,8) sorularında yer almıştır. Bu iki soruda sanatçıların olumsuz görüşlerinin mesleki müzik eğitiminin yöresel ve makamsal icra tekniğine faydası, çok seslendirilmiş Türk müziği eserlerinin icrasına faydası, konularında destekleyici nitelikte olmadığı düşünülebilir.

TSM sanatçılarının büyük bir kısmının mesleki müzik eğitime yönelik görüşlerinin olumlu olduğu ve mesleki müzik eğitimi almayı destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

ÇSM sanatçılarının mesleki müzik eğitime yönelik görüşlerini incelemek amacıyla yapılan anket sorularına verdikleri cevaplarda; en büyük oranda olumlu görüş, “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, ulusal ve evrensel müzik kültürü bilgi birikimini artırma yönünden faydalı olabileceğini düşünüyorum” (% 90,5) ve “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, profesyonel çalma ve söyleme yanında, profesyonel öğreticiliğime de katkısı olabileceğini düşünüyorum”(90,5) sorularında yer almaktadır.

En büyük oranda olumsuz görüş ise “Mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum” (% 9,5) sorusunda yer almıştır.

Çok sesli müzik alanında özellikle koro müziği türleri ve armoni-form bilgisine ihtiyaç duyulduğu için sanatçıların görüşlerinin mesleki müzik eğitimi almış olmayı destekler nitelikte olduğu görülmektedir. ÇSM sanatçılarının büyük bir kısmının mesleki müzik eğitime yönelik görüşlerinin olumlu olduğu ve mesleki müzik eğitimi almayı destekler nitelikte olduğu tespit edilmiştir.

TRT sanatçılarının % 75’i mesleki müzik eğitimi almanın TRT’de görev yapmakta olan sanatçılara faydalı olabileceğini belirtmiş, % 73,3’ü mesleki müzik eğitimi almış olmanın, profesyonel çalma ve söyleme yanında, profesyonel öğreticiliğine de katkısı olabileceğini düşündüğünü belirtmiş ve % 73,3’ü mesleki müzik eğitimi almış olmanın, müziği bir bilim olarak anlamak açısından faydalı olabileceğini düşündüğünü ifade etmiştir. En büyük oranda yani % 50 oranında olumsuz görüş “mesleki müzik eğitimi almış olmanın, yöresel icra ve makamsal icra tekniği için faydalı olabileceğini düşünüyorum” sorusuna belirtilmiştir.

Bu görüşler doğrultusunda, TRT Sanatçılarının mesleki müzik eğitime yönelik çok büyük oranda olumlu görüşe sahip oldukları ve mesleki müzik eğitimi almayı destekler nitelikte görüşler belirttikleri sonucuna varılmıştır.

Elde edilen bulgular ve sonuçlar doğrultusunda, TRT’nin sanatçı alımındaki kriterlerini yeniden yapılandırması ve Türk Halk Müziği alanında dernek-cemiyet eğitimi, Türk Sanat Müziği alanında usta-çırak ilişkisi her ne kadar ön planda olsa da, Çok Sesli Müzik topluluğunda olduğu gibi sanatçı olarak mesleki müzik eğitimi almış olmanın beklenmesi önerilmektedir.

Kaynaklar

- Akyüz, Y. (2009). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Artut, K. (2004). *Sanat eğitimi: kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334.
- http://tr.wikipedia.org/wiki/Kolmogorov-Smirnov_sınaması 10.12.2014’te alınmıştır.
- <http://www.trt.net.tr/sanaticitopluluk/index.aspx> 24.12.2014’te alınmıştır.
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıncal, R. Y. (2004). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Say, A. (2009). *Müzik sözlüğü*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.